

KONFERENCIABESZÁMOLÓ

PÜSÖK IMOLA

**Mimézis: Az utánzás fogalma interdiszciplináris megközelítésben.
A Somló Bódog Kör konferenciája – Magyar Nemzeti Múzeum,
2019. április 1.**

2019. április elsején került megrendezésre a *Mimézis: Az utánzás fogalma interdiszciplináris megközelítésben* című konferencia. Az eseményt egy a mimézis fogalmát körüljáró szemináriumsorozat lezárásaként szervezte a fiatal kutatókból és doktoranduszokból álló Somló Bódog Bölcsész- és Társadalomtudományi Kör. Társzervezőként a helyszínt a Magyar Nemzeti Múzeum biztosította, a támogatók között pedig többek között a Kriza János Néprajzi Társaságot és a Néprajzi Múzeumot említhetjük meg.

A konferenciát dr. Vassányi Miklós, a Somló Bódog Kör tiszteletbeli elnökének rövid bevezető előadása nyitotta meg, melyben a mimézis Platón által használt fogalmának a modern társadalom- és bölcsészettudományi kutatásokban való relevanciájára is kitért. A megnyitót követően a résztvevőknek választaniuk kellett: délelőtt kétszer három szekció zajlott párhuzamosan. Az interdiszciplináris párbeszédet ösztönözte, hogy az előadások nem tudományágak, hanem más kapcsolódási pontok, témák mentén voltak az egyes szekciókba sorolva, így filozófusok, antropológusok, irodalmárok, történészek, pszichológusok és médiakutatók egymás diszciplináris háttéréből merítve vizsgálhatták (felül) saját kutatásaikat, értelmezéseiket.

A három kezdőszekció közül kettő magyar nyelven (*Önmagunk árnyékában*, valamint *Imitatio és aemulatio*), a harmadik pedig angol nyelven zajlott. Ez utóbbi (*Modernity, Mimesis and the Urban*) során a modernitás és az urbánus került a figyelem középpontjába. Wojciech Kaftanski Kierkegaard filozófiája alapján az autentikusság és a modern alany kapcsán vizsgálta a mai urbanizálódó társadalmakban a mimézis szerepét, bemutatva Kierkegaard sajátos optimista filozófiáját, mely a mimetikus folyamatokban az egyén kreativitását és egyéniségét helyezi középpontba. Míg Kaftanski a városban az egyénre fókuszált, Jász Borbála az egyént – mint társas, társadalomban élő (egyben szocialista) lényt – előtérbe helyező szocialista építészeti esztétikára koncentrált, kitérve annak politikai és ideológiai aspektusaira, mely kontextusban a realizmus a mimézis egyfajta megújulásaként értelmezhető. Mivel Daria Voyloshnikova előadása elmaradt, egy rövid beszélgetésre, illetve további kérdések feltevésére nyílt lehetőség az első két előadó között, akik így egymás munkájára, valamint az egymás munkájából merített gondolatokra reflektálhattak a hallgatóság és a szekcióelnök kérdéseire reagálva.

A következő három párhuzamos szekció közül egy zajlott magyarul (*Mások nyomában*) és kettő angol nyelven (*Trauma and Tabu* és *Mimesis and Authenticity*). A *Trauma and Tabu* című szekcióban a prezentációk a filozófia, az antropológia és az esztétika területek perspektívájából közelítették meg a mimézis és anti-mimézis fogalmait. A bűnbeesés és Káin és Ábel történetén (Horváth Dávid), iráni menekültek magányán (Reza Bayat), Szűcs Attila és Elżbieta Janicka poszt-holokauszt művészetén (László Laura), egy posztindusztriális bányásztelepülésen a történetmondás nehézségein (Püsök Imola) keresztül az előadók a mimézist és a mimetikus (vagy épp anti-mimetikus) cselekvéseket és folyamatokat nemcsak cselekvő, illetve filozófiai-kognitív szinteken, hanem érzelmi-affektív, társadalmi és esztétikai kvalitásukban is vizsgálták. A témák kapcsán hosszabb vitákat is eredményező kérdések is felmerültek. Például: hogy hogyan lehet meghatározni a (befogadó) társadalmat, amit az (esetenként immigráns) egyén követ(het)? Mennyire lehet egységet kutatni egy széttöredezett közösségben, és a mimézis mint fogalom mennyire hasznos ennek vizsgálásában. A megértés, hasonlóság és utánzás fogalmi hármasa valóban minden esetben elválaszthatatlan-e?

Délután csak két párhuzamos szekció indult (*Mimesis, Identity and the Creative Process*, valamint a *Rítus és utánzás*). A *Mimesis, Identity and the Creative Process* című szekció keretében filozófiai, antropológiai és irodalomelméleti megközelítéseket hallgathattunk. Baranyi Tamás előadásában egy filozófiatörténeti áttekintést kaptunk, mely a mimézis platóni értelmezésétől annak jelenkori relevanciájáig vezette végig a hallgatóságot. Az előadás elsősorban a mimézis és műalkotás változó kapcsolatára fókuszált, ezt követően pedig Jasamin Kashanipour és Helen Rydstrand a műalkotás és modell, illetve a műalkotás és kontextus kapcsolatát vizsgálták. Jasamin Kashanipour antropológiai kutatásában a modell alanyiságát tanulmányozza amint az megnyilvánul a mű *alkotásának* folyamatában. Egy metodológiai kérdés és megjegyzés sok résztvevőt további gondolkozásra készítetett a társadalomtudományi kutatási módszerekkel kapcsolatban: ki mondhatja meg és miért, hogy egy kutatás vagy egy módszer releváns-e? Mikor elég egy kutatás, és ezt ki határozhatja meg? Van-e nagyobb autoritás magánál a kutatónál a módszerek kiválasztásának és megítélésének szempontjából? Ha van, ki vállalhatja magára ezt a szerepet?

Az utolsó két szekció közül az *Utánzástörténetek* című szekció inkább történelem-tudományi és néprajzi szempontokból, a *Game-Play* című szekció pedig antropológia és média- és kommunikációelméleti hátterekből vizsgálta a mimézis fogalmát. Bár a cím játékos, a *Game-Play* szekció alatt nemcsak videojátékok (Pogány Dániel László) és asztali stratégiai játékok (Jacek Mianowski) elemzésével foglalkoztak az előadók, hanem játék és háború kapcsolatát is vizsgálták. Míg Jacek Mianowski az asztali játékok és a hadi szimulációs gyakorlatok közötti viszonyt értelmezte, Ana Dajić és Nina Zdravković a kilencvenes évek gyerekkoráról és játékaikról beszélgettek, ahogyan azokat a szerbiai nehéz politikai, társadalmi és gazdasági kontextus meghatározta vagy alakította.

A konferencia lezárásaként a résztvevők egy borkóstoló keretében folytathatták vitáikat és beszélhették meg tapasztalataikat a többi szekció résztvevőivel. A szűkös időkeret miatt párhuzamos szekciókba szervezett program nehézséget jelentett a befogadás szempontjából, a hallgatóság – így a beszélgetőtársak is – pedig megoszlott a két vagy három párhuzamos szekció között. Bár volt olyan előadás, amely csalódást okozott úgy a szervezőknek, mint a többi résztvevőnek, többségben színvonalas prezentációkon és beszélgetéseken vehettünk részt. Míg a különböző diszciplináris hátterek látszólag nem okoztak gondot a párbeszédben, még akkor sem, ha a saját hermeneutikánkon át történő tolmácsolás során módosulhatott a mondanivaló, addig a konferencia kétnyelvűsége sokkal inkább megosztotta a hallgatóságot. Bár a kétnyelvűség mellett való döntés lehetővé tette, hogy egyrészt kialakulhasson egy nemzetközi párbeszéd, másrészt pedig, hogy magyar anyanyelvűek tudásuk szerint legjobban fejezhessék ki gondolataikat, mégis, a konferencia révén felmerül a kérdés, hogy hogyan kapcsolódhatnak be magyar nyelven dolgozó kutatók és tudósok a nemzetközi diskurzusokba? Talán egy újabb konferencia erre keresheti a választ.

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL

ENGLISH LITERATURE, AND HISTORY

ERZSÉBET STRÓBL

*A Monarch in Petticoat: Metaphors of the Body
in Queen Elizabeth's Representation*

FRAZER-IMREGH MONIKA

*Ficino De vita libri tres című művének továbbélése Robert Burton The Anatomy
of Melancholy című enciklopédiájában*

CSABA JÓZSEF SPALOVSKY

*Eternal Death & Resurrection: From Single Vision to the Fourfold and the Mystic Number
4 in William Blake's Cosmogony and Mythology*

Ágnes BERETZKY

*Women's Suffrage and Irish Home-Rule: A Comparative Analysis and Assessment
of the Use of Violence against the British Establishment*

ELENA RIMONDO

*From Anti-Heroism to Complete Obscurity, and Return: Thomas Hardy's
Modern Tragic Heroes*

TAMÁS JUHÁSZ

On The Prince Rudolf Motiv In Joyce's Ulysses and Krúdy's Jockey Club

MARTINA JURIČKOVÁ

An Inkling of Humanity: Tolkien's Catholic Novel

JÓZSEF LAPIS

*"Bare and leafless Day": The Function and Poetic Structure of the Poems in
The Lord of the Rings*

TURI ZITA

Középkori és kora modern „pageant”-hagyomány a kortárs brit kultúrában

